

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Generiek kader

24 juni 2020

Inleiding

Het RIVM heeft dit generiek kader opgesteld voor bedrijven, organisaties, instellingen, lokale overheden en verenigingen, om hen te adviseren hoe zij zich kunnen houden aan [de Nederlandse maatregelen](#) vanuit de Rijksoverheid. Generieke uitgangspunten zoals anderhalve meter afstand houden, hygiënemaatregelen en de gezondheidscheck vormen de basis van dit kader. Deze uitgangspunten sluiten aan bij de basisregels voor iedereen, zoals anderhalve meter afstand, drukte vermijden, zoveel mogelijk thuiswerken, hygiëne toepassen en testen en thuisblijven bij klachten. Hieronder volgende adviezen die in dit generieke kader zijn verwerkt.

Het kader gaat over welke maatregelen noodzakelijk zijn om de verspreiding van het nieuwe coronavirus maximaal te controleren met de versoepeling van de maatregelen en bevat basisregels voor zowel binnen als buiten. Met maximaal controleren wordt bedoeld het zoveel mogelijk indammen van het virus zodanig dat het aantal nieuwe infecties naar (bijna) nul gaat waardoor nieuwe uitbraken voorkomen worden of beheersbaar blijven. Het doel is om het zogeheten [reproductiegetal](#) (R) duurzaam onder de 1 te houden en circulatie van het virus zoveel mogelijk te beperken. Dit wordt, mede, bereikt door het aantal contactmomenten te beperken, groepsvorming tegen te gaan, de mobiliteit te beheersen en de druk op de openbare ruimten te beperken. Op deze manier kunnen mensen in deze settings/voorzieningen ook zo veilig mogelijk werken en is het ook voor bezoekers (klanten, gasten etc.) zo veilig mogelijk. De adviezen zijn specifiek gericht op de infectiepreventie en het voorkomen van verspreiding en gaan niet in op zaken zoals communicatie en handhaving, maar zijn daar ook niet los van te zien.

Uiteraard gelden als basis nog steeds de [maatregelen van de Rijksoverheid](#). Ondernemers, organisaties en bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor het toepassen en het toezien op het naleven van deze richtlijn en maatregelen binnen hun bedrijf/activiteit en voor de gezondheid van de medewerkers, inclusief stagiaires en vrijwilligers, bij de uitoefening van hun werkzaamheden.

Sectoren, brancheverenigingen en koepelorganisaties kunnen met behulp van dit generieke kader protocollen voor hun eigen setting/branche/voorziening uitwerken. Het is aan de onderneming of organisatie zelf om op basis van dit kader een protocol op te stellen of een reeds ontwikkeld protocol naast dit generieke kader te leggen. Meer informatie over de stand van zaken per sector/branche is te verkrijgen via deze collectieven. Meer informatie over het opstellen van protocollen is op de website van de [Rijksoverheid te vinden](#).

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

T (10)(20)
ivm@rivm.nl

Dit kader vervangt de reeds bestaande handreikingen en afwegingskaders die eerder zijn opgesteld door het RIVM. Namelijk de 'handreiking: Veilige heropening bedrijven en instellingen', de 'handreiking: Veilig werken bij contactberoepen', de 'handreiking: Veilige opening sauna en wellness' en het 'Afwegingskader binnensport'. Eventuele specifieke onderdelen vanuit deze handreikingen en afwegingskaders zijn als aparte bijlage toegevoegd aan dit generieke kader.

Het generieke kader richt zich niet op de gezondheidszorg. Informatie voor zorgprofessionals is elders op de website van het [RIVM](#) te vinden.

Binnen de verschillende bedrijven, organisaties en instellingen kunnen bestaande richtlijnen, kwaliteitsnormen of (arbeidsomstandigheden)wetgeving van toepassing zijn, zoals over de organisatie van hygiënemaatregelen of schoonmaak. Deze gaan soms verder dan dit generiek kader van het RIVM. Uiteraard zijn de bestaande richtlijnen, kwaliteitsnormen of wetgeving in dat geval leidend. Ondernemers, organisaties en bedrijven kunnen terecht bij de eigen sector of branchevereniging voor meer informatie over de geldende maatregelen en richtlijnen.

Generieke uitgangspunten binnen

1. Afstand houden en doorstroming

Borg dat iedereen anderhalve meter afstand (2 armlengtes) van elkaar kan houden.

Uitzonderingen zijn:

- kinderen tot en met 12 jaar hoeven onderling en tot volwassenen geen anderhalve meter afstand te houden (dit laatste geldt per 1 juli);
- jongeren tot en met 17 jaar hoeven onderling geen anderhalve meter afstand tot elkaar te houden (dit geldt per 1 juli);
- personen die tot één huishouden/gezin behoren hoeven onderling geen anderhalve meter afstand te houden.

De regel is dat iedereen anderhalve meter afstand houdt. Maar in sommige situaties is dat niet mogelijk en mag de anderhalve meter tijdelijk worden losgelaten. Het gaat om:

- contact tussen hulpbehoevenden en hun begeleiders;
- mensen met contactberoepen (voor sekswerkers geldt dit per 1 juli);
- sporters (binnen en buiten), acteurs en dansers tijdens het sporten, acteren of dansen (dit geldt per 1 juli).

Maatregelen om ervoor te kunnen zorgen dat bezoekers/personen anderhalve meter afstand van elkaar kunnen houden en voor het beheersen van de bezoekersstroom:

- Bij de plaatsing van tafels/stoelen in een ruimte/zaal moeten personen zich strikt aan anderhalve meter onderlinge afstand kunnen houden.

- Attendeer personen er op dat zij afstand van elkaar houden en herhaal deze boodschap op meerdere plekken.
- Maak vaste looproutes en geef dit duidelijk aan. Looproutes zijn zodanig ingericht dat men elkaar in verschillende looprichtingen op anderhalve meter afstand kan passeren of pas eenrichtingsverkeer toe.
- Laat bezoekers buiten wachten (met anderhalve meter afstand), indien bij binnen wachten anderhalve meter afstand houden niet mogelijk is. Laat hen pas binnen op de gereserveerde tijd (indien van toepassing).
- Laat bezoekers gefaseerd aankomen/vertrekken en naar binnen/buiten gaan, zodat bezoekers hierbij anderhalve meter onderlinge afstand kunnen houden.
- Zorg dat er voldoende afstand is tussen de zitplaatsen in bioscoop, theaterzaal, wachtkamer of aankomstruimte etc.
- Beperk zoveel mogelijk het aantal personen in een ruimte. Ten alle tijden dient anderhalve meter afstand houden in een ruimte te zijn gewaarborgd én het aantal mensen dat volgens de geldende maatregelen in een ruimte mag zijn, dient niet te worden overschreden.
- Beperk het aantal personen in de sanitaire ruimtes (was-, toilet- en/of doucheruimtes). Laat bezoekers wachten met anderhalve meter afstand.
- Houd toezicht op het liftgebruik (bijvoorbeeld bij krappe liften: laat de lift naar boven nemen en laat zoveel mogelijk naar beneden lopen).
- Zorg voor een soepele doorstroming en voorkom opstoppingen door bijvoorbeeld deuren open te zetten of door automatische deuren te gebruiken.
- Spreid eventueel de bezoekers door ruimere openingstijden (uiteraard passend binnen de toegestane openingstijden).
- Train en begeleid medewerkers op de maatregelen en het toezien op het onderling anderhalve meter afstand houden.
- Houd het kassa-/baliecontact zo beperkt mogelijk, bijvoorbeeld door zoveel mogelijk online of telefonisch te laten reserveren en online of contactloos te laten betalen.
- Bevestig een fysieke (kunststof)barrière, bijvoorbeeld bij balie/informatiepunt/kassa of receptie, wanneer de anderhalve meter afstand niet haalbaar is.
- Bij het veilig inrichten van de ruimte, als werkplek of voor publiek, kan een arbeidshygiënist, na onderzoek op locatie, de ondernemer op maat adviseren over specifieke passende technische en organisatorische maatregelen, zoals over de toepassing van schermen.

Er kunnen zich situaties voordoen waarbij medewerkers onderling structureel niet aan de anderhalve meter norm kunnen voldoen, bijvoorbeeld in een kleine keuken. In dat geval dienen de medewerkers de aanvullende aandachtspunten voor contactberoepen (zie bijlage) op te volgen.

2. Hygiënemaatregelen

Het RIVM heeft [hygiënerichtlijnen](#) voor sectoren en instellingen zoals basisscholen, evenementen en sauna's en badinrichtingen. Voor openbare ruimtes en sectoren waarvoor geen specifieke hygiënerichtlijnen zijn is er een [Algemene hygiënerichtlijn](#). De punten hieronder zijn aanvullende maatregelen die worden gesteld in verband met het nieuwe coronavirus. Houd ook rekening met maatregelen op hygiëne of schoonmaak vanuit eigen richtlijnen/kwaliteitseisen of (arbeidsomstandigheden)wetgeving van de branche/sector.

- Laat de hygiënemaatregelen nauwkeurig opvolgen. Voor medewerkers en bezoekers geldt: Was je handen regelmatig met water en zeep, zit met je handen niet aan je gezicht, schud geen handen, hoest of nies in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes om je neus te snuiten en gooi deze daarna weg.
- Communiceer op meerdere plekken de algemene hygiëneadviezen.
- Als er een handenwasgelegenheid is, zorg dan dat personen bij aankomst en vertrek hun handen kunnen wassen met water en zeep. Als er geen handenwasgelegenheid is, adviseer dan de bezoekers/klanten om de handen direct na thuiskomst te wassen of bied een toegelaten desinfecterende handgel aan. Voor medewerkers waarvoor geen handenwasgelegenheid is, kan een toegelaten desinfecterende handgel worden aangeboden. Meer informatie over toegelaten desinfectiemiddelen is [hier te lezen](#).
- Zorg voor voldoende (hand)zeep en papieren handdoekjes in de toiletten.
- Maak handcontactpunten zoals deurklinken, pinautomaten, touchscreens (waarmee meerdere personen wel in aanraking komen) meerdere keren per dag schoon met schoonmaakdoekjes of met water en zeep (bijvoorbeeld allesreiniger).
- Intensiveer de schoonmaak van stoelen, leuningen, tafels etc. en de toiletten. Maak ze meerdere keren per dag schoon.
- Maak na iedere werkdag de voorziening goed schoon volgens het reguliere schoonmaakprotocol.
- Zorg dat medewerkers over een eigen eetgelegenheid / pauzeruimte / toilet(ten) / omkleedruimte etc. beschikken waar zij afstand kunnen houden en hygiënemaatregelen kunnen opvolgen.

3. Maximaal aantal bezoekers per ruimte

- De [algemene regels](#) (deze gelden per 1 juli) voor activiteiten binnen vanuit de Rijksoverheid moeten opgevolgd worden
- De ruimtes waarvoor de overheid een maximum aantal bezoekers heeft aangegeven, moeten dat aantal aanhouden.
- Indien sprake is van meerdere ruimtes (o.a. in zalen, kantoorruimtes etc.) geldt het maximum aantal personen/bezoekers per ruimte, mits de anderhalve meter afstand voor de bezoekersstroom ook toegepast kan worden in de overige ruimtes (o.a. sanitair, looproutes, in- en uitgang etc.).
- Bepaal het aantal toe te laten personen in een ruimte, zodat personen zich strikt aan de anderhalve meter afstand kunnen houden.
- Indien er sprake is van goede doorstroming van de bezoekers (o.a. in museum, monumenten, bibliotheek, detailhandel etc.) is er geen

sprake van een maximum aantal bezoekers, maar is het kunnen naleven van de anderhalve meter afstand leidend.

- Geef bezoekers geen toegang tot privéruimtes, keuken of personeelsruimtes.

4. Reservering en placering

- Indien vereist dient vooraf een reservering gemaakt te worden.
- Indien vereist wordt gewerkt met het aanwijzen van vaste zitplaatsen (placering) van de bezoekers en/of medewerkers.
- Indien mogelijk wordt gewerkt met tijdvakken met begin- en eindtijd.
- Zorg er bij bedrijven en instellingen voor dat vooraf bekend is hoeveel medewerkers tijdens een dienst/werkdag aanwezig zijn en leg vast wie wanneer gewerkt heeft.
- Werk zoveel als mogelijk in vaste teams. Als er minder wisseling is in personeel, is de kans op verspreiding van het nieuwe coronavirus kleiner, bij een onverhoopt a- of presymptomatische medewerker.

5. Gezondheidscheck (triage)

- Indien vereist wordt gewerkt met een gezondheidscheck (zie hieronder). Medewerkers/bezoekers moeten de gezondheidscheck doen voor aanvang van de dienst/het bezoek. Als één van de vragen met ja wordt beantwoord, dan dient men thuis te blijven.
- Vooraf bij de kaartverkoop/reservering en bij aanvang van het bezoek moeten de bezoekers gewezen worden op de gezondheidscheck.
- Stuur de gezondheidscheck mee met een eventuele afspraakbevestiging / kaartverkoop.
- Als iemand gezondheidsklachten heeft zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, benauwdheid, verhoging, koorts en/of plotseling verlies van reuk of smaak, dan blijft men thuis.
- Als men gedurende de dag klachten ontwikkelt, gaat men direct naar huis.
- Personen kunnen bij klachten, ook als die mild van aard zijn, laagdrempelig worden getest via de bedrijfsarts of GGD. Om de verspreiding van het virus effectief in te dammen is het essentieel dat personen met klachten zich zo snel mogelijk laten testen en bij een positieve testuitslag meewerken aan bron- en contactopsporing. Werkgevers dienen daarom bij werknemers het testbeleid actief te stimuleren. Lees meer over het [testbeleid](#).

Vragen voor de gezondheidscheck

Wanneer één van onderstaande vragen met JA wordt beantwoord, mag de medewerker niet komen werken, of mag de bezoeker niet komen. Het werk of het bezoek moet worden uitgesteld totdat op elke vraag NEE geantwoord kan worden.

1. Heb je de afgelopen 24 uur of op dit moment één of meerdere van de volgende (milde) klachten: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, benauwdheid, verhoging, koorts en/of plotseling verlies van reuk of smaak?

2. Heb je op dit moment een huisgenoot/gezinslid met koorts en/of benauwdheidsklachten?
3. Heb je het nieuwe coronavirus gehad (vastgesteld met een laboratoriumtest) en is dit in de afgelopen 7 dagen vastgesteld? Met andere woorden: Ben je in (thuis-)isolatie?
4. Heb je een huisgenoot/gezinslid met het nieuwe coronavirus (vastgesteld met een laboratoriumtest) en heb je korter dan 14 dagen geleden contact gehad met deze huisgenoot/gezinslid terwijl hij/zij nog klachten had? Met andere woorden: ben je in quarantaine?
5. Ben je in quarantaine omdat je direct contact hebt gehad met iemand waarbij het nieuwe coronavirus is vastgesteld?

6. Ventilatie

- Zorg ervoor dat de ventilatie voldoet aan de regelgeving (Bouwbesluit) en richtlijnen. In het [Bouwbesluit](#) is vermeld wat de minimale ventilatienormen zijn per verblijfsruimte of -gebied.
- Het is van belang dat een verblijfsruimte 24 uur per dag wordt geventileerd via natuurlijke ventilatie (roosters boven een raam, kieren) of via mechanische ventilatiesystemen; goed ventileren is nodig voor het verversen van de lucht en draagt bij aan een prettig en gezond binnenklimaat.
- Lucht een verblijfsruimte minimaal 1 keer per dag ca. 10-15 minuten en ook als snelle luchtverversing van de ruimte gewenst is, bijvoorbeeld na een groepsbijeenkomst in een ruimte of na het koken. Zet voor het luchten de ramen/deuren tegen elkaar open.
- Aanpassingen van mechanische ventilatiesystemen zijn niet nodig.
- Volg de onderhoudsinstructies van het mechanische ventilatiesysteem om een goede werking te waarborgen.
Lees [hier](#) meer over ventilatie en het nieuwe coronavirus.

7. Risicogroepen

- Het RIVM heeft aanvullende adviezen voor medewerkers die behoren tot één van de [risicogroepen](#).
- Bezoekers die tot een risicogroep behoren, wegen zelf af of zij een dergelijk voorziening kunnen en willen bezoeken.
- De branche maakt voor risicogroepen, eventueel met een bedrijfsarts en/of arbeidshygiënist, beleid zodat de werkomstandigheden voor de medewerkers (én bezoekers) die in een risicogroep zitten zo veilig mogelijk is.

8. Persoonlijke beschermingsmiddelen niet nodig

Als iedereen de gezondheidscheck goed doet én iedereen zich aan de verdere maatregelen houdt, zijn persoonlijke beschermingsmiddelen niet nodig. Het dragen van bijvoorbeeld een mondneusmasker, schort of wegwerphandschoenen wordt niet geadviseerd. Dat kan omdat het advies is om al bij milde klachten thuis te blijven, om anderhalve meter afstand te houden, geen handen te schudden en vaak de handen met water en

zeep te wassen. Deze adviezen blijven belangrijk en voorkomen verspreiding.

Uitzonderingen hierop zijn:

- Niet-medische mondneusmaskers zijn verplicht in het [openbaar vervoer en voor overig vervoer van A naar B \(zoals taxi's, personenbusjes en touringcars\)](#)
- Niet-medische mondneusmaskers zijn verplicht tijdens het [vliegen en op het vliegveld](#)
- Niet-medische mondneusmaskers worden geadviseerd wanneer meerdere mensen in één auto (en ander privévervoer) reizen en zij niet tot hetzelfde huishouden behoren.

Overige aandachtspunten voor specifieke groepen medewerkers:

- Voor [zwangere medewerksters](#) kan in overleg met de bedrijfsarts een passend advies gemaakt worden. Hiervoor kunnen de uitgangspunten worden gebruikt zoals beschreven door het RIVM. De branchevereniging of koepelorganisatie kan op basis van dit document eigen beleid rondom zwangere medewerkers opstellen.
- Jongeren (< 18 jaar) zoals bijvoorbeeld ook vakantiekrachten, hebben recht op extra bescherming vanuit arbeidsomstandighedenwet.

Generieke uitgangspunten buiten

De onderstaande uitgangspunten zijn ook te gebruiken door organisaties, bedrijven en instellingen voor de organisatie van meld- en vergunningsplichtige evenementen, indien deze weer worden toegestaan.

1. Afstand houden en doorstroming

Borg dat iedereen anderhalve meter afstand (2 armlengtes) van elkaar kan houden.

Uitzonderingen zijn:

- kinderen tot en met 12 jaar hoeven onderling en tot volwassenen geen anderhalve meter afstand te houden (dit laatste geldt per 1 juli);
- jongeren tot en met 17 jaar hoeven onderling geen anderhalve meter afstand tot elkaar te houden (dit geldt per 1 juli);
- kinderen en jongeren tot en met 18 jaar mogen nu al georganiseerd buiten sporten, zij hoeven daarbij geen anderhalve meter afstand te houden;
- personen die tot één huishouden/gezin behoren hoeven onderling geen anderhalve meter afstand te houden.

De regel is dat iedereen anderhalve meter afstand houdt. Maar in sommige situaties is dat niet mogelijk en mag de anderhalve meter tijdelijk worden losgelaten. Het gaat om:

- contact tussen hulpbehoevenden en hun begeleiders;
- mensen met contactberoepen (voor sekswerkers geldt dit per 1 juli);

- sporters (binnen en buiten), acteurs en dansers tijdens het sporten, acteren of dansen (dit geldt per 1 juli).

Maatregelen om ervoor te zorgen dat personen afstand van elkaar kunnen houden en voor het beheersen van de bezoekersstroom:

- Bij de inrichting van de buitenruimte moeten personen zich strikt aan de anderhalve meter afstand kunnen houden.
- Attendeer personen er op dat zij afstand van elkaar houden en herhaal deze boodschap op meerdere plekken.
- Maak vaste looproutes en geef dit duidelijk aan. Looproutes zijn zodanig ingericht dat men elkaar in verschillende looprichtingen op anderhalve meter afstand kan passeren of pas eenrichtingsverkeer toe.
- Laat bezoekers wachten met anderhalve meter afstand. Laat hen pas binnen op de gereserveerde tijd (indien van toepassing).
- Laat bezoekers gefaseerd aankomen/vertrekken en naar binnen/buiten gaan, zodat bezoekers hierbij anderhalve meter onderlinge afstand kunnen houden.
- Zorg dat er voldoende afstand is tussen eventuele zitplaatsen.
- Beperk het aantal personen in de sanitaire ruimtes (was-, toilet- en/of doucheruimtes). Laat bezoekers wachten met anderhalve meter afstand.
- Zorg voor een soepele doorstroming van personen.
- Spreid eventueel de bezoekers door ruimere openingstijden (uiteraard passend binnen de geldende openingstijden).
- Train en begeleid medewerkers op de maatregelen en het toezien op het onderling anderhalve meter afstand houden.
- Houd het kassa-/baliecontact zo beperkt mogelijk, bijvoorbeeld door zoveel mogelijk online of telefonisch te laten reserveren en online of contactloos te laten betalen.
- Bevestig een fysieke (kunststof)barrière, bijvoorbeeld bij balie/informatiepunt of kassa, wanneer de anderhalve meter afstand niet haalbaar is.
- Bij het veilig inrichten van de ruimte, kan een arbeidshygiënist, na onderzoek op locatie, de ondernemer op maat adviseren over specifiek passende technische en organisatorische maatregelen, zoals over de toepassing van schermen.

Er kunnen zich situaties voordoen waarbij medewerkers onderling structureel niet aan de anderhalve meter norm kunnen voldoen. In dat geval dienen de medewerkers de aanvullende aandachtspunten voor contactberoepen (zie bijlage) op te volgen.

2. Hygiënemaatregelen

Het RIVM heeft [hygiënerichtlijnen](#) voor sectoren en instellingen zoals basisscholen, evenementen en sauna's en badinrichtingen. Voor openbare ruimtes en sectoren waarvoor geen specifieke hygiënerichtlijnen zijn is er een [Algemene hygiënerichtlijn](#). De punten hieronder zijn aanvullende maatregelen die worden gesteld in verband met het nieuwe coronavirus. Houd ook rekening met maatregelen op hygiëne of schoonmaak vanuit

eigen richtlijnen/kwaliteitseisen of (arbeidsomstandigheden)wetgeving van de branche/sector.

- Laat de hygiënemaatregelen nauwkeurig opvolgen. Was je handen regelmatig met water en zeep, zit met je handen niet aan je gezicht, schud geen handen, hoest of nies in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes om je neus te snuiten en gooi deze daarna weg.
- Communiceer op meerdere plekken de algemene hygiëneadviezen.
- Als er een handenwasgelegenheid is, zorg dan dat personen bij aankomst en vertrek hun handen kunnen wassen met water en zeep. Als er geen handenwasgelegenheid is, adviseer dan de bezoekers/klanten om de handen direct na thuiskomst te wassen of bied een toegelaten desinfecterende handgel aan. Voor medewerkers waarvoor geen handenwasgelegenheid is, kan een toegelaten desinfecterende handgel worden aangeboden. Meer informatie over toegelaten desinfectiemiddelen is [hier te lezen](#).
- Zorg voor voldoende (hand)zeep en papieren handdoekjes in de toiletten.
- Maak handcontactpunten zoals deurklinken, pinautomaten, touchscreens (waarmee meerdere personen wel in aanraking komen) meerdere keren per dag schoon met schoonmaakdoekjes of met water en zeep (bijvoorbeeld allesreiniger).
- Intensiveer de schoonmaak van stoelen, leuning, tafels etc. en de toiletten. Maak ze meerdere keren per dag schoon.
- Maak na iedere werkdag de voorziening goed schoon volgens het reguliere schoonmaakprotocol.
- Zorg dat medewerkers over een eigen eetgelegenheid / pauzeruimte / toilet(ten) / omkleedruimte etc. beschikken waar zij afstand kunnen houden en hygiënemaatregelen kunnen opvolgen.

3. Maximaal aantal bezoekers

- De [algemene regels](#) (deze gelden per 1 juli) voor activiteiten buiten vanuit de Rijksoverheid moeten opgevolgd worden.
- De locaties waarvoor de [overheid](#) een maximum aantal bezoekers heeft aangegeven, moeten dat aantal aanhouden.
- Beperk het aantal personen in de buitenruimte, zodat personen zich strikt aan de anderhalve meter afstand kunnen houden.
- Indien er sprake is van goede doorstroming van de bezoekers (o.a. in openlucht musea, monumenten etc) is er geen sprake van een maximum aantal bezoekers, maar is het kunnen naleven van de anderhalve meter afstand leidend.
- Geef bezoekers geen toegang tot privéruimtes, keuken of personeelsruimtes.

4. Reservering en/of placering

- Indien vereist dient een reservering gemaakt te worden.
- Indien vereist wordt gewerkt met het aanwijzen van vaste zitplaatsen (placering) van de bezoekers en/of medewerkers.
- Indien mogelijk wordt gewerkt met tijdvakken met begin- en eindtijd.

- Werk zoveel als mogelijk in vaste teams en leg vast wie wanneer gewerkt heeft. Als er minder wisseling is in personeel, is de kans op verspreiding van het nieuwe coronavirus kleiner, bij een onverhoopte of presymptomatische medewerkers.

5. Gezondheidscheck (triage)

- Indien vereist wordt gewerkt met een gezondheidscheck (zie hieronder). Medewerkers/bezoekers moeten de gezondheidscheck doen voor aanvang van de dienst/het bezoek. Als één van de vragen met ja wordt beantwoord, dan dient men thuis te blijven.
- Vooraf bij de kaartverkoop/reservering en bij aanvang van het bezoek moeten de bezoekers gewezen worden op de gezondheidscheck.
- Stuur de gezondheidscheck mee met een eventuele afspraakbevestiging / kaartverkoop.
- Als iemand gezondheidsklachten heeft zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, benauwdheid, verhoging, koorts en/of plotseling verlies van reuk of smaak, dan blijf men thuis.
- Als men gedurende de dag klachten ontwikkelt, gaat men direct naar huis.
- Personen kunnen bij klachten, ook als die mild van aard zijn, laagdrempelig worden getest via de bedrijfsarts of GGD. Om de verspreiding van het virus effectief in te dammen is het essentieel dat personen met klachten zich zo snel mogelijk laten testen en bij een positieve testuitslag meewerken aan bron- en contactopsporing. Werkgevers dienen daarom bij werknemers het testbeleid actief te stimuleren. Lees meer over het [testbeleid](#).

Vragen voor de gezondheidscheck

Wanneer één van onderstaande vragen met JA wordt beantwoord, mag de medewerker niet komen werken, of mag de bezoeker niet komen. Het werk of het bezoek moet worden uitgesteld totdat op elke vraag NEE geantwoord kan worden.

1. Heb je de afgelopen 24 uur of op dit moment één of meerdere van de volgende (milde) klachten: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, benauwdheid, verhoging, koorts en/of plotseling verlies van reuk of smaak?
2. Heb je op dit moment een huisgenoot/gezinslid met koorts en/of benauwdheidsklachten?
3. Heb je het nieuwe coronavirus gehad (vastgesteld met een laboratoriumtest) en is dit in de afgelopen 7 dagen vastgesteld? Met andere woorden: Ben je in (thuis)isolatie?
4. Heb je een huisgenoot/gezinslid met het nieuwe coronavirus (vastgesteld met een laboratoriumtest) en heb je korter dan 14 dagen geleden contact gehad met deze huisgenoot/gezinslid terwijl hij/zij nog klachten had? Met andere woorden: ben je in quarantaine?
5. Ben je in quarantaine omdat je direct contact hebt gehad met iemand waarbij het nieuwe coronavirus is vastgesteld?

6. Risicogroepen

- Het RIVM heeft aanvullende adviezen voor medewerkers die behoren tot één van de [risicogroepen](#).
- Voor bezoekers die tot een risicogroep behoren is het extra belangrijk om de basisregels goed op te volgen, zoals anderhalve meter afstand houden.
- De branche maakt voor risicogroepen, eventueel met een bedrijfsarts en/of arbeidshygiënist, beleid, zodat de werkomstandigheden voor de medewerkers (en bezoekers) die in een risicogroep zitten zo veilig mogelijk is.

7. Persoonlijke beschermingsmiddelen niet nodig

Als iedereen de gezondheidscheck goed doet én iedereen zich aan de verdere maatregelen houdt, zijn persoonlijke beschermingsmiddelen, zeker in de buitenlucht, niet nodig. Het dragen van bijvoorbeeld een mondneusmasker, schort of wegwerphandschoenen wordt niet geadviseerd. Dat kan omdat het advies is om al bij milde klachten thuis te blijven, om anderhalve meter afstand te houden, geen handen te schudden en vaak de handen met water en zeep te wassen. Deze adviezen blijven belangrijk en voorkomen verspreiding.

Overige aandachtspunten voor specifieke groepen medewerkers:

- Voor [zwangere medewerksters](#) kan in overleg met de bedrijfsarts een passend advies gemaakt worden. Hiervoor kunnen de uitgangspunten worden gebruikt zoals beschreven door het RIVM. De branchevereniging of koepelorganisatie kan op basis van dit document eigen beleid rondom zwangere medewerkers opstellen.
- Jongeren (< 18 jaar) zoals bijvoorbeeld ook vakantiekrachten, hebben recht op extra bescherming vanuit arbeidsomstandighedenwet.

Bijlage: Extra aandachtspunten contactberoepen, binnensport, sauna en wellness en voor betaald voetbal, topsport, binnen- en buitensport, inclusief amateurcompetities

Extra aandachtspunten voor contactberoepen:

Contactberoepen zijn beroepen waar er vaak en direct contact met anderen is binnen een afstand van anderhalve meter.

- Reservering en de gezondheidscheck zijn vereist.
- Houd het consult/de dienst waarbij de anderhalve meter afstand niet aangehouden kan worden zo kort mogelijk en bewaar zoveel afstand als mogelijk.
- Zorg voor een planning zodat er altijd zo min mogelijk contact tussen klanten/personen is.
- Maak na ieder klantcontact de materialen, instrumenten en meubilair in de behandelruimtes schoon die in contact zijn geweest met de handen, huid of lichaamsvloeistoffen van de klant (bijvoorbeeld stoel, oefenmateriaal en onderzoeksbank).
- Persoonlijke beschermingsmiddelen zijn wel geïndiceerd wanneer geldt dat de paramedische zorgverlening niet uit te stellen is en spoedzorg noodzakelijk is én als de klant 'ja' op 1 van de vragen van de gezondheidscheck heeft geantwoord. In dat geval gebruikt de paramedische zorgverlener wel persoonlijke beschermingsmiddelen conform de richtlijn van de betreffende branchevereniging.

Extra aandachtspunten voor binnensport:

- Reservering en de gezondheidscheck zijn vereist.
- Halveer het normale maximale aantal deelnemers aan een training/les.
- Het is wenselijk om sporters zo veel mogelijk in dezelfde groepssamenstelling te laten sporten en tijdelijk de gegevens van de deelnemers vast te leggen, door middels de reserveringen bij te houden wie wanneer sportte.
- Trainen op maximaal matig-intensief inspanningsniveau is een optie.
- Huishoudelijke reiniging (met water en zeep of reinigingsdoekjes) van de contactpunten van de gebruikte toestellen na individueel gebruik en van materialen bij groepsporten na de training is belangrijk.
- Door het kiezen van bepaalde oefeningen of trainingsopzetten dient het zo min mogelijk delen van toestellen en andere attributen bij binnen-teamsporten zoveel mogelijk gefaciliteerd te worden.

Extra aandachtspunten voor sauna en wellness:

- Reservering en de gezondheidscheck zijn vereist. Daarnaast is het ook nodig om de tijdsduur van het bezoek af te spreken.
- Klassieke (Finse) sauna's: Uit voorzorg wordt, waar mogelijk, de ventilatie verhoogd en luchtrecirculatie zo veel mogelijk vermeden.
- Voer geen opgietingen uit.

Extra aandachtspunten voor betaald voetbal, topsport, binnen- en buitensport, inclusief amateurcompetities:

- Bij teamsport en contactsport is de gezondheidscheck vereist.
- Het is belangrijk dat elke sporter en trainer/coach die vanwege de sport zich gedurende de sportactiviteit niet hoeft te houden aan de algemeen geldende maatregel van anderhalve meter afstand, zich realiseert dat hij/zij bij een onverhoopte besmetting ook andere sporters kan besmetten, met alle mogelijke gevolgen van dien.
- Het is ook belangrijk dat elke sporter en trainer/coach zich realiseert dat hij/zij, in geval van een eventuele besmetting in het team of in de groep sporters waarmee hij/zij langer dan 15 minuten op minder dan anderhalve meter gesport heeft (training of (oefen)wedstijd), een nauw contact van een bevestigde COVID-19 patiënt is en daarom gedurende 14 dagen na die sportactiviteit in quarantaine zal moeten. Dit geldt voor zowel binnen- als buitensporten. Voor binnensporters geldt bovendien dat zij – ook al heeft men afstand gehouden – een overig (niet nauw) contact zijn bij besmetting van een persoon die in dezelfde ruimte was als de binnensporter.
- Teamsport en contactsport: tijdens de trainingen en (oefen)wedstrijden kan de anderhalve meter onderlinge afstand losgelaten worden, maar daarbuiten wordt de onderlinge afstand van anderhalve meter aangehouden. De rationale is uiteraard dat de besmettingskans ook afhankelijk is van de duur van het contact. In dat kader wordt tevens geadviseerd om tijdens de trainingen nog steeds, zoveel als mogelijk, te trainen met minimaal anderhalve meter onderlinge afstand.
- Bij individuele sport wordt geadviseerd om de anderhalve meter aan te houden, tenzij dat niet anders kan in (oefen)wedstrijdverband, bijvoorbeeld bij bepaalde atletiekwedstrijden zoals hardlopen of bij wielervedstrijden.
- Voor contactsporten waarbij dat mogelijk is (bijvoorbeeld judo, boksen), wordt geadviseerd om zoveel mogelijk met dezelfde trainingspartner(s) te trainen (cohortering). Bij een onverhoopte besmetting verkleint dit het aantal contacten at risk en dus de kans op verdere verspreiding.
- Voor alle sporten geldt dat het aantal sporters en begeleiders per sportactiviteit niet groter is dan noodzakelijk voor de sportactiviteit (training, oefenwedstrijd, wedstrijd). Daarnaast wordt geadviseerd om de samenstelling zo vast mogelijk te houden. Dit vermindert de verspreiding bij een eventuele a- of presymptomatisch besmette sporter of medewerker en vergemakkelijkt het contactonderzoek. Voor het eventuele contactonderzoek is het verder wenselijk de gegevens

- van de sporters en begeleiders per sportactiviteit tijdelijk vast te leggen, middels bijvoorbeeld presentielijsten.
- Vanwege de potentiële ernstig nadelige effecten van een COVID-19-infectie op de sportcarrière, wordt beroepssporters aanvullend in overweging gegeven om, buiten de sportactiviteiten om, het aantal contacten te beperken.
  - In een aantal landen, en ook in onderzoeksverband in Nederland, worden beroepssporters getest op het nieuwe coronavirus. Gezien de huidige lage transmissie in Nederland en de andere geadviseerde maatregelen, wordt dit niet als standaard beleid geadviseerd. Een uitzondering hierop wordt gevormd indien internationale wedstrijden toegestaan zouden worden. Om in- en export, en daarmee verdere transmissie van het nieuwe coronavirus, te voorkomen, wordt geadviseerd om de Nederlandse sporters en begeleidende staf 2 dagen voor vertrek en voor terugkomst te testen. De test voor vertrek kan gecombineerd worden met serologie, wat bij een eventuele besmetting in het team kan helpen bij het verdere beleid.
  - Uiteraard zal bij eventuele internationale wedstrijden het dan geldende beleid voor het betreffende land gevolgd moeten worden.